

REPUBLIKA
SRBIJA

POVERENIK ZA
ZAŠTITU
RAVNOPRAVNOSTI

*Empowered lives.
Resilient nations.*

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNENJA

„Odnos građana prema diskriminaciji u Srbiji“

U Beogradu, 24. februara 2014. godine
Medija Centar

O čemu ćemo govoriti?

- Metodološki okvir
- Šta se podrazumeva pod pojmom diskriminacija?
- Indeks diskriminacije
- Etnička i socijalna distanca
- Promene u etničkoj i socijalnoj distanci
- Odgovornost i uloga institucija
- Prisutnost diskriminacije: sada i u odnosu na prethodne godine
- Prisutnost nasilja nad ženama
- Najviše diskriminisane grupe
- Da li je diskriminacija zabranjena zakonom?
- Afirmativna akcija
- Oblasti diskriminacije
- Izloženost diskriminaciji
- Mediji i diskriminacija
- Koliko institucije informišu građane o diskriminaciji?
- Profil onih koji (ne)diskriminišu

Metodološki okvir

- Uzorak: slučajni, reprezentativni uzorak od 1.200 punoletnih građana Republike Srbije
- Period realizacije: 21-28. novembar 2013. godine
- Odabir domaćinstva: slučajno uzorkovanje bez prava zamene - od početne tačke svaka druga kućna adresa u okviru biračkog mesta
- Odabir ispitanika u okviru domaćinstva: slučajno uzorkovanje bez prava zamene - izbor ispitanika metodom „prvog rođendana“ u odnosu na dan anketiranja
- Istraživačka tehnika: licem u lice (face to face, F2F)
- Istraživački instrument: upitnik od 129 pitanja
- Istraživanje realizovano uz pomoć i podršku UNDP u Srbiji

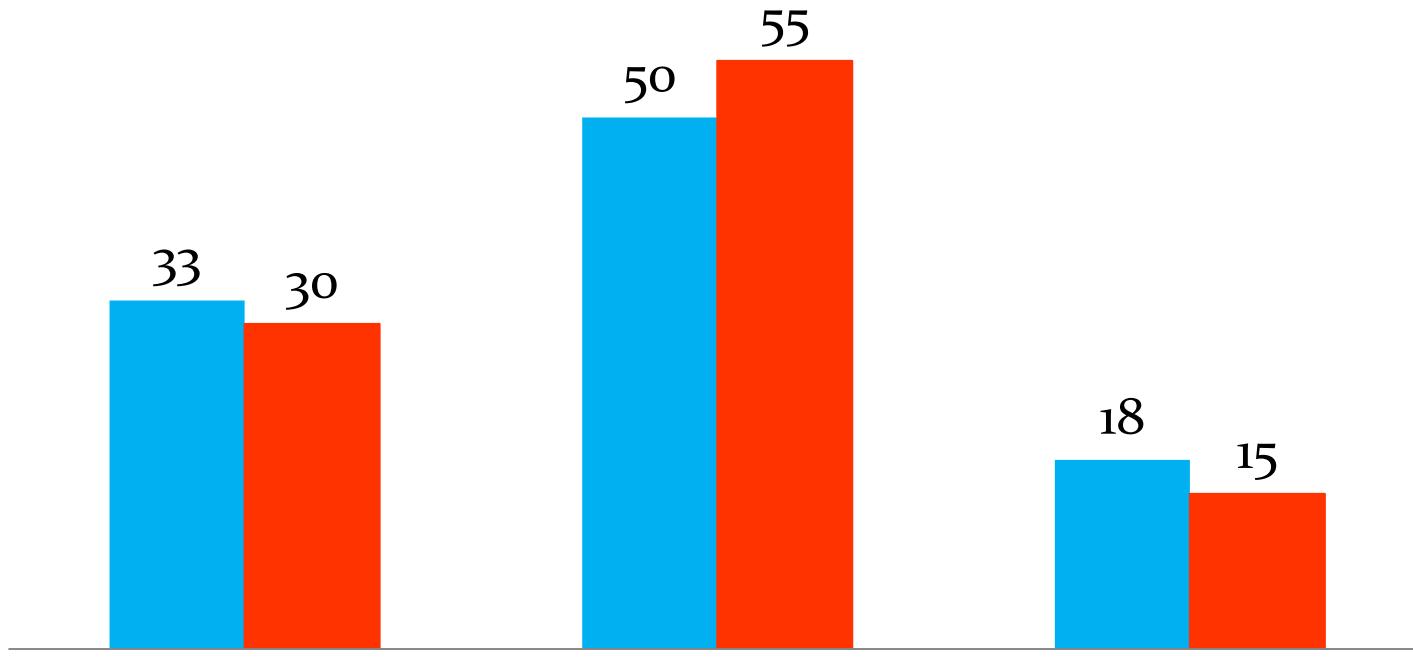
Šta se podrazumeva pod pojmom diskriminacija?

	2012	2013
<i>Prikazani su samo odgovori veći od 1,3%</i>		
Ugrožavanje/uskraćivanje prava	23	22
Omalovažavanje, ponižavanje	17,8	13,1
Neravnopravnost, nejednakost	11,9	7,5
Odbacivanje, isključivanje iz zajednice	7,7	6
Različitost/ugrožavanje zbog razlika	4	4,5
Nasilje, zlostavljanje, maltretiranje	2,1	3,8
Rasna diskriminacija, rasizam	1,3	1,3
Nacionalna pripadnost, netrpeljivost, ugrožavanje	1,1	3
Radna diskriminacija, diskriminacija na poslu	0,9	1,8
Loše postupanje, svađe, mržnja, vređanje	0,4	1,5
Nepoštovanje razlike u mišljenjima	0,4	1,4
Žene/diskriminacija žena/zlostavljanje	0,2	1,4
Ugrožavanje/uskraćivanje prava manjina	0,2	1,4
<i>Ne znam, nemam stav</i>	<i>25</i>	<i>24,2</i>

Indeks diskriminacije

Polazeći od nekoliko tvrdnji, formirali smo jedan zbirni pokazatelj koji ukazuje na to koliko su naši građani, generalno gledano, skloni diskriminaciji.

■ 2012
■ 2013

Ne diskriminišu

Neutralni

Diskriminišu

Etnička distanca

Nivo interakcije	Ciklus	Romi	Bošnjaci	Mađari	Hrvati	Albanci	Srbi
Državljanin	2012	6	10	6	16	23	2
	2013	6	9	6	11	20	1
Komšija	2012	13	12	7	17	26	3
	2013	14	11	7	14	25	1
Kolega	2012	11	11	7	16	27	3
	2013	11	10	7	13	23	1
Šef	2012	19	16	13	23	34	3
	2013	20	16	11	19	32	2
Državnik	2012	28	32	30	40	49	3
	2013	28	28	26	35	47	1
Prijatelj	2012	18	14	10	19	33	3
	2013	20	15	9	16	33	1
Vaspitač deci	2012	26	22	16	26	42	2
	2013	27	22	15	22	41	1
U porodici	2012	53	41	30	41	57	5
	2013	56	43	31	39	57	4

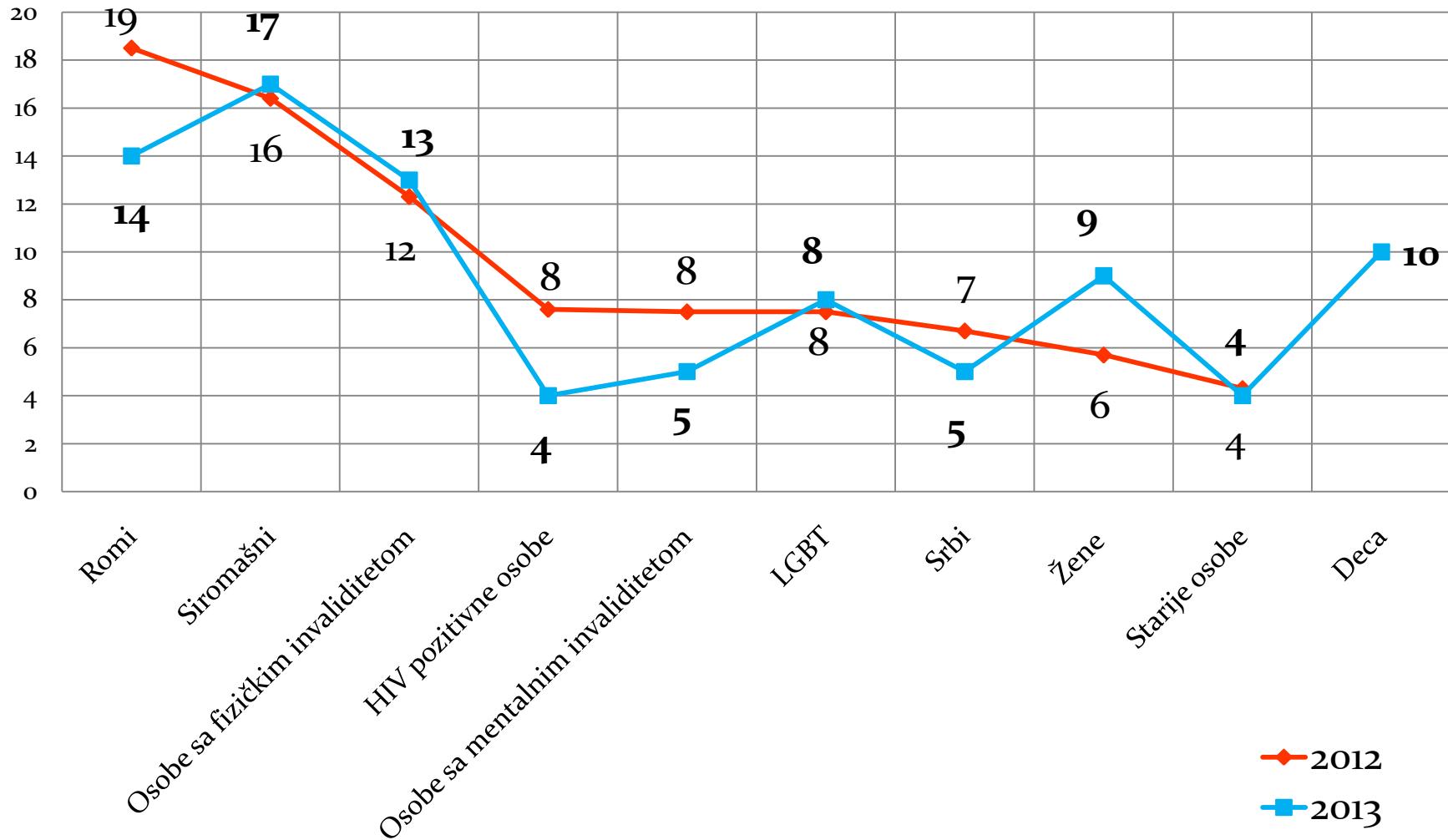
Socijalna distanca

	Ciklus	LGBT	Verske manjine	Izbeglice	Azilanti	HIV pozitivni
Državljanin	2012	24	11	4	19	12
	2013	23	10	4	20	13
Komšija	2012	30	16	5	19	21
	2013	29	16	5	23	22
Kolega	2012	33	16	4	20	26
	2013	29	14	5	20	26
Šef	2012	41	22	9	29	31
	2013	36	20	11	31	32
Državnik	2012	48	33	16	48	36
	2013	43	29	21	47	35
Prijatelj	2012	46	24	6	24	38
	2013	46	23	7	29	42
Vaspitač deci	2012	59	31	7	35	55
	2013	55	29	9	37	55
U porodici	2012	80	48	15	45	80
	2013	82	45	18	50	85

Promene u etničkim i socijalnim distancama

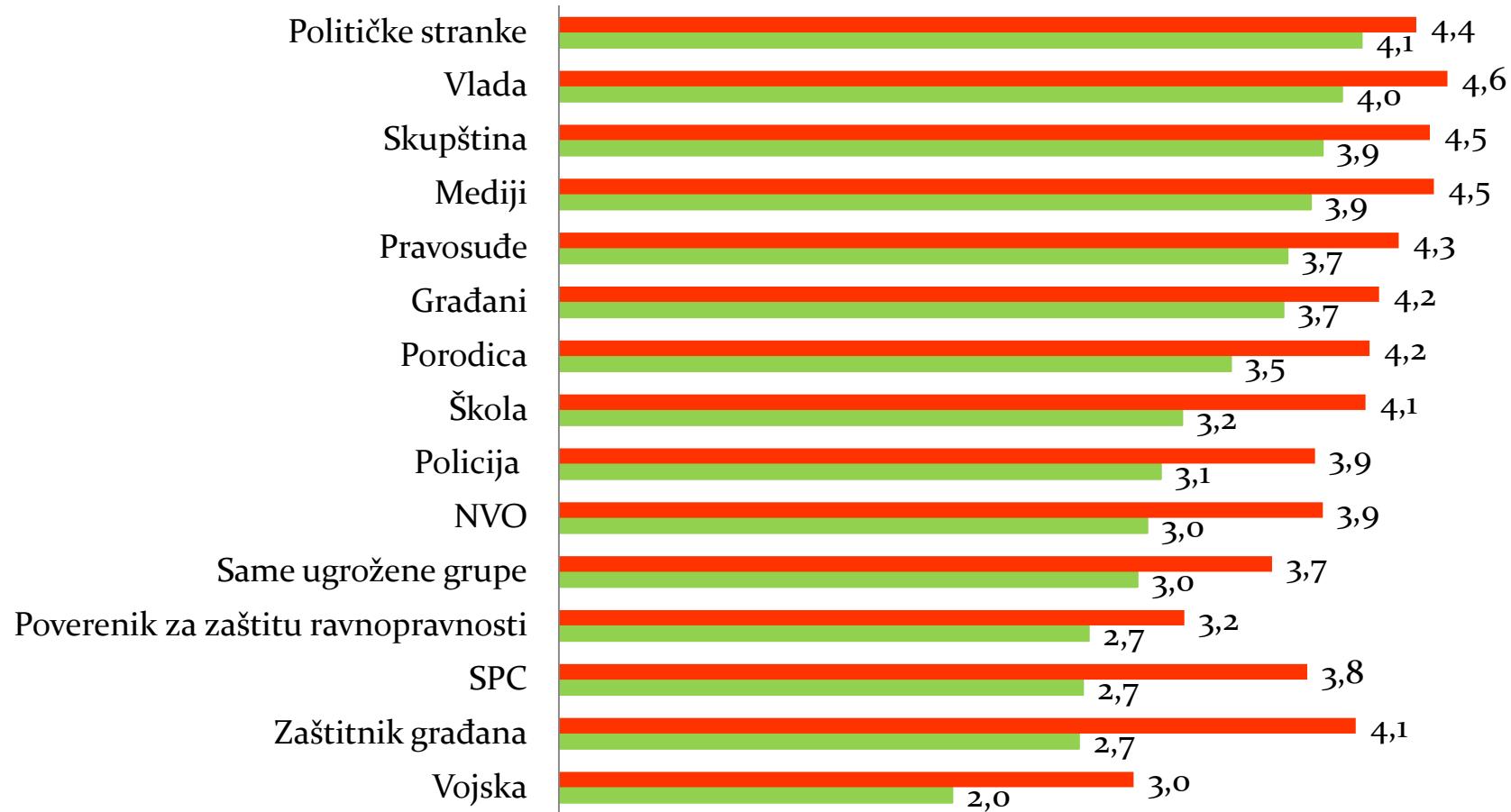
Ciklus	KOMŠIJA				U PORODICI			
	2009	2010	2012	2013	2009	2010	2012	2013
Romi	11	12	12	14	46	52	53	56
Bošnjaci	10	16	17	11	40	48	41	43
Mađari	5	7	7	7	24	28	30	31
Hrvati	10	17	17	14	31	39	41	39
Albanci	26	31	26	25	55	64	57	57
LGBT	21	40	30	29	69	82	80	82
Izbeglice	4	3	5	5	11	7	15	18
HIV pozitivni	28	35	21	22	78	82	80	85

Koja grupa je podložna najvećem stepenu diskriminacije?

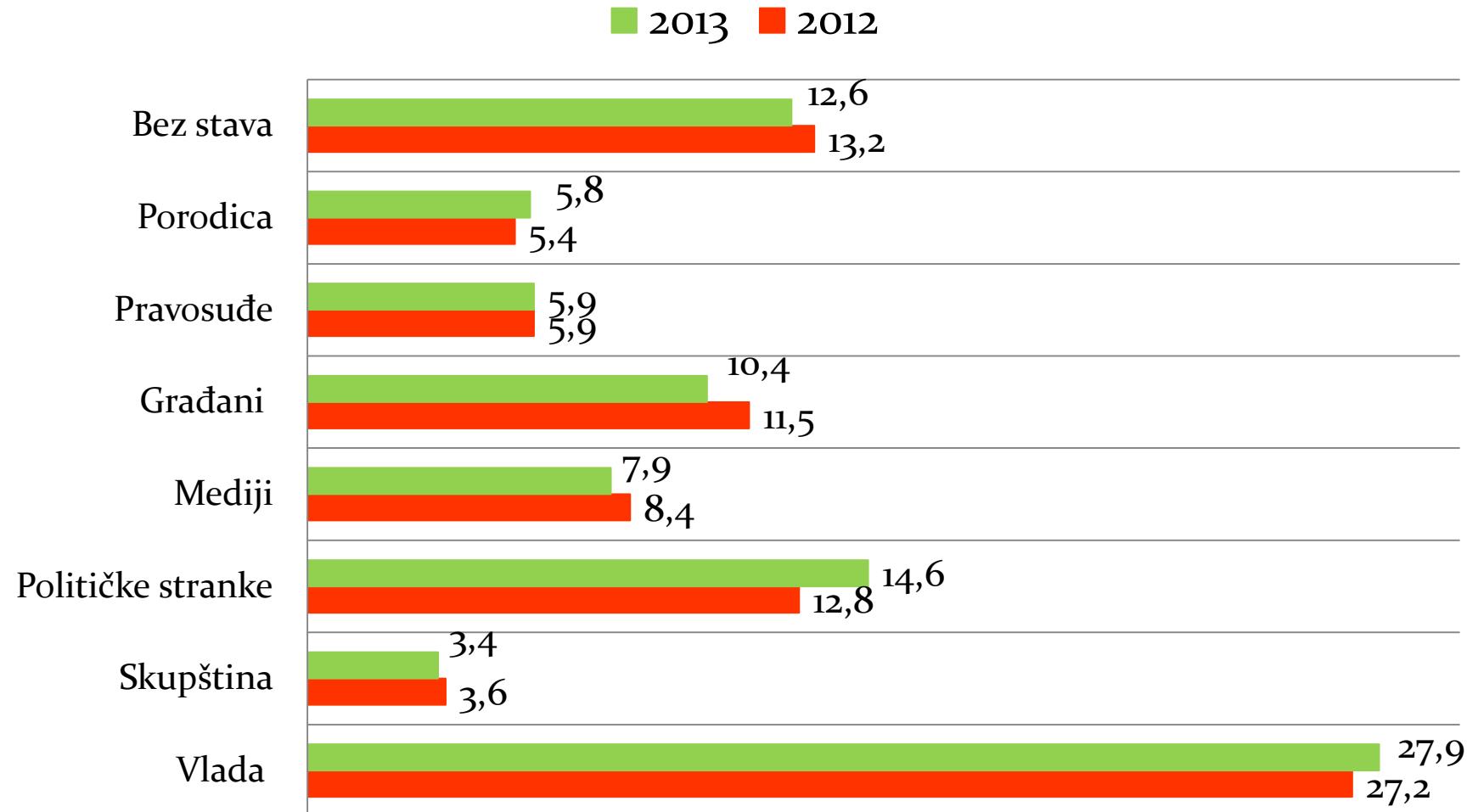

Odgovornost i uloga institucija

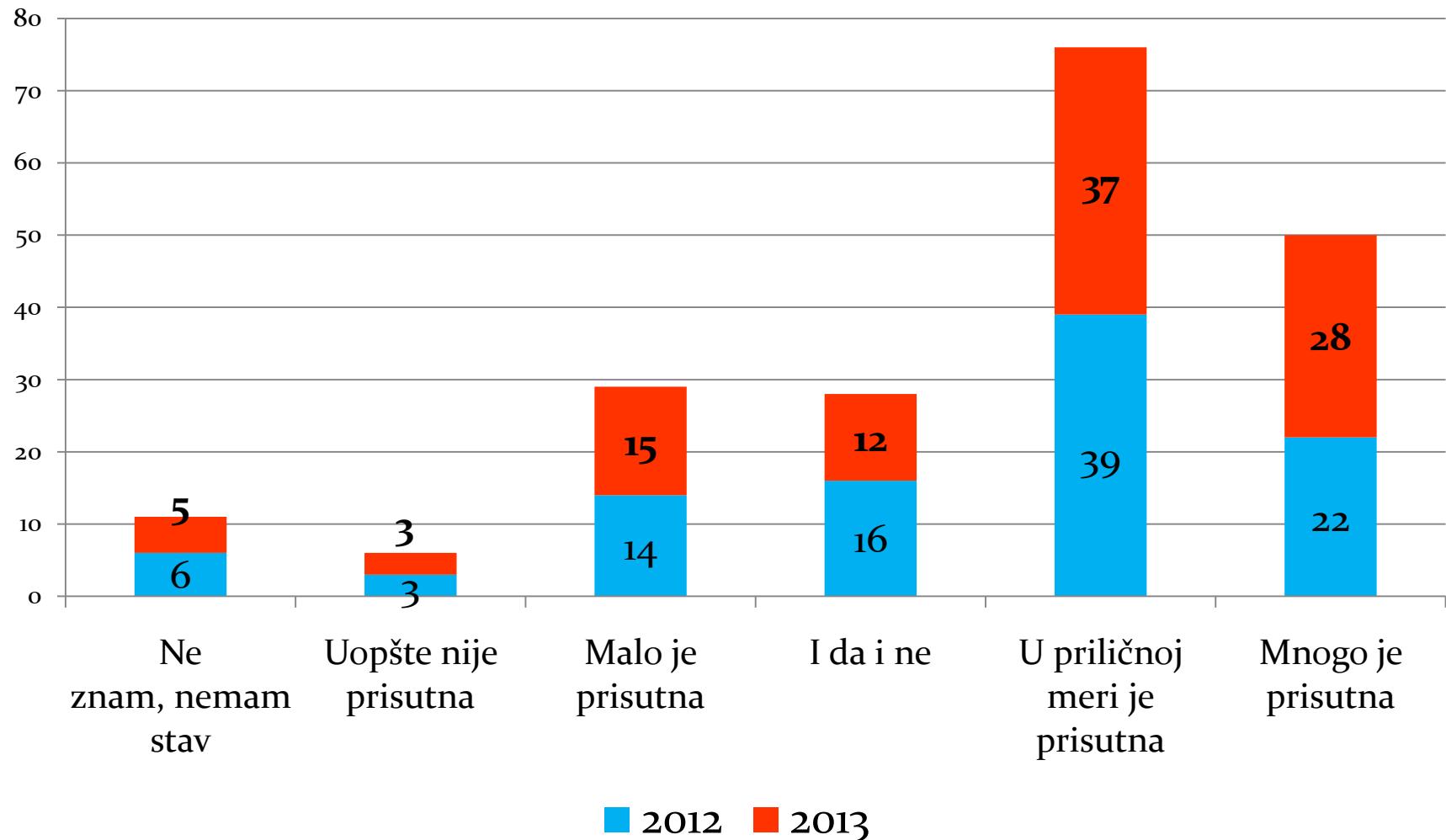
■ Ko može smanjiti diskriminaciju ■ Ko je odgovoran za diskriminaciju

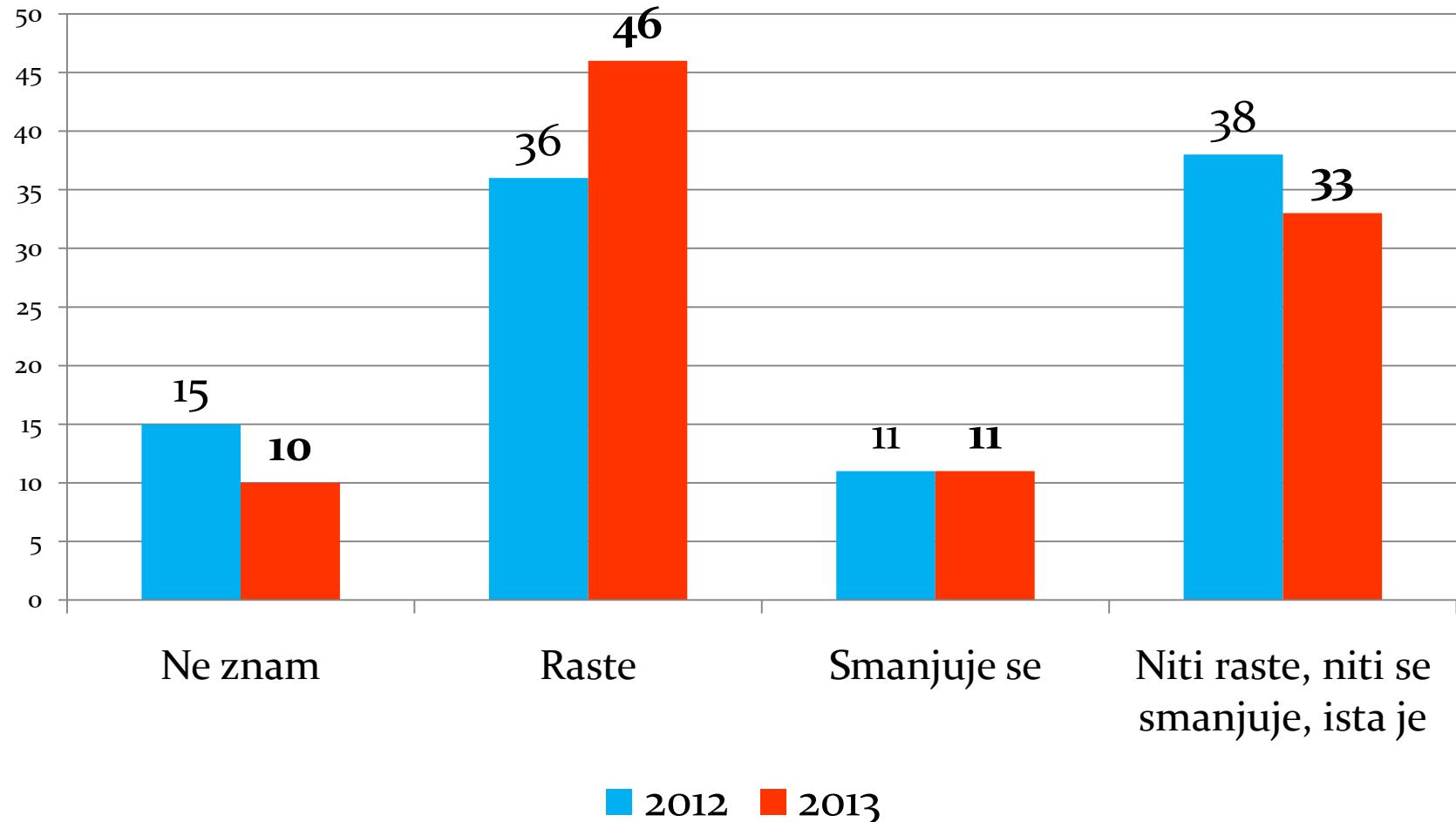
Koja institucija najviše diskriminiše (samo iznad 3%)?

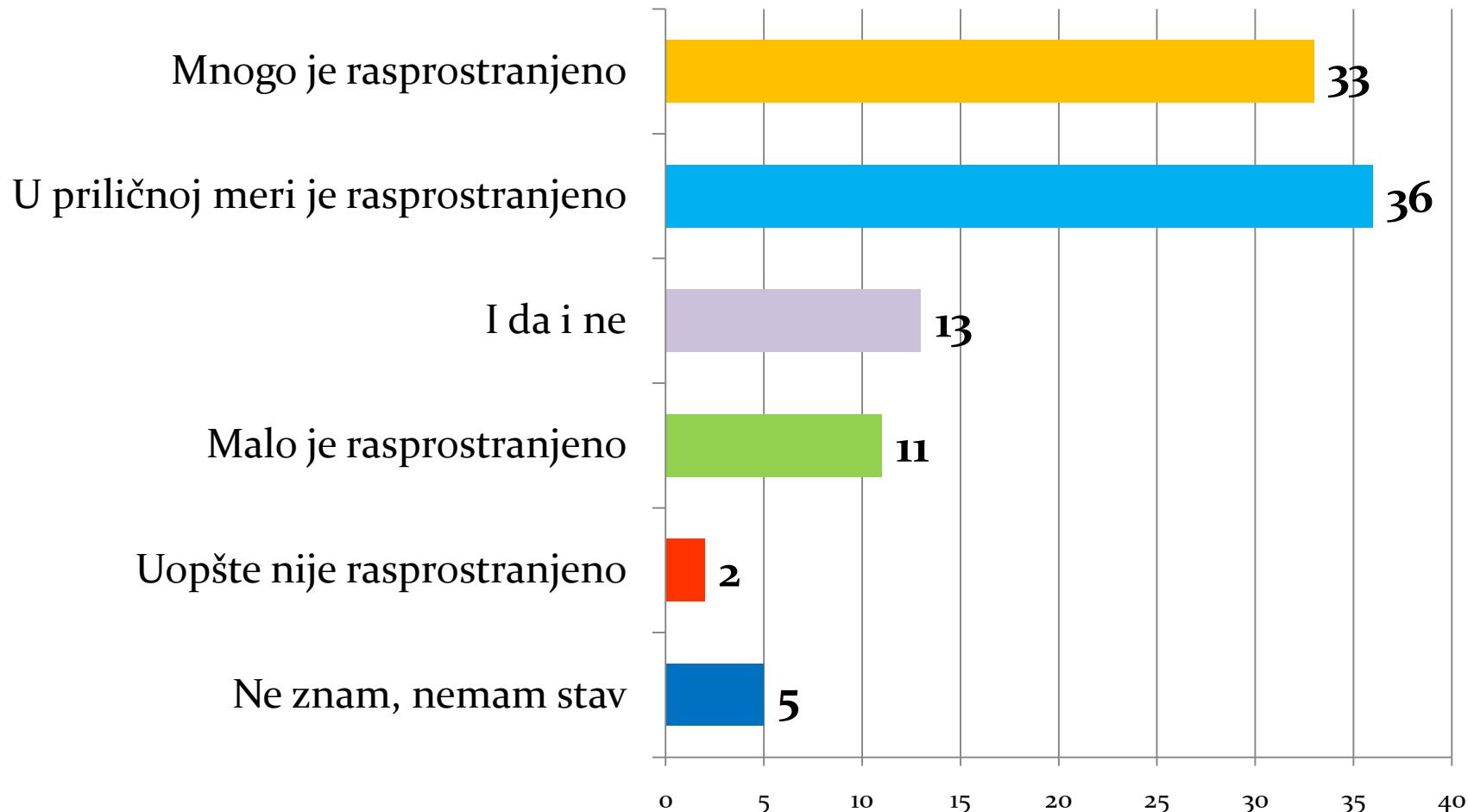
Prisutnost diskriminacije u Srbiji

Da li diskriminacija raste ili se smanjuje?

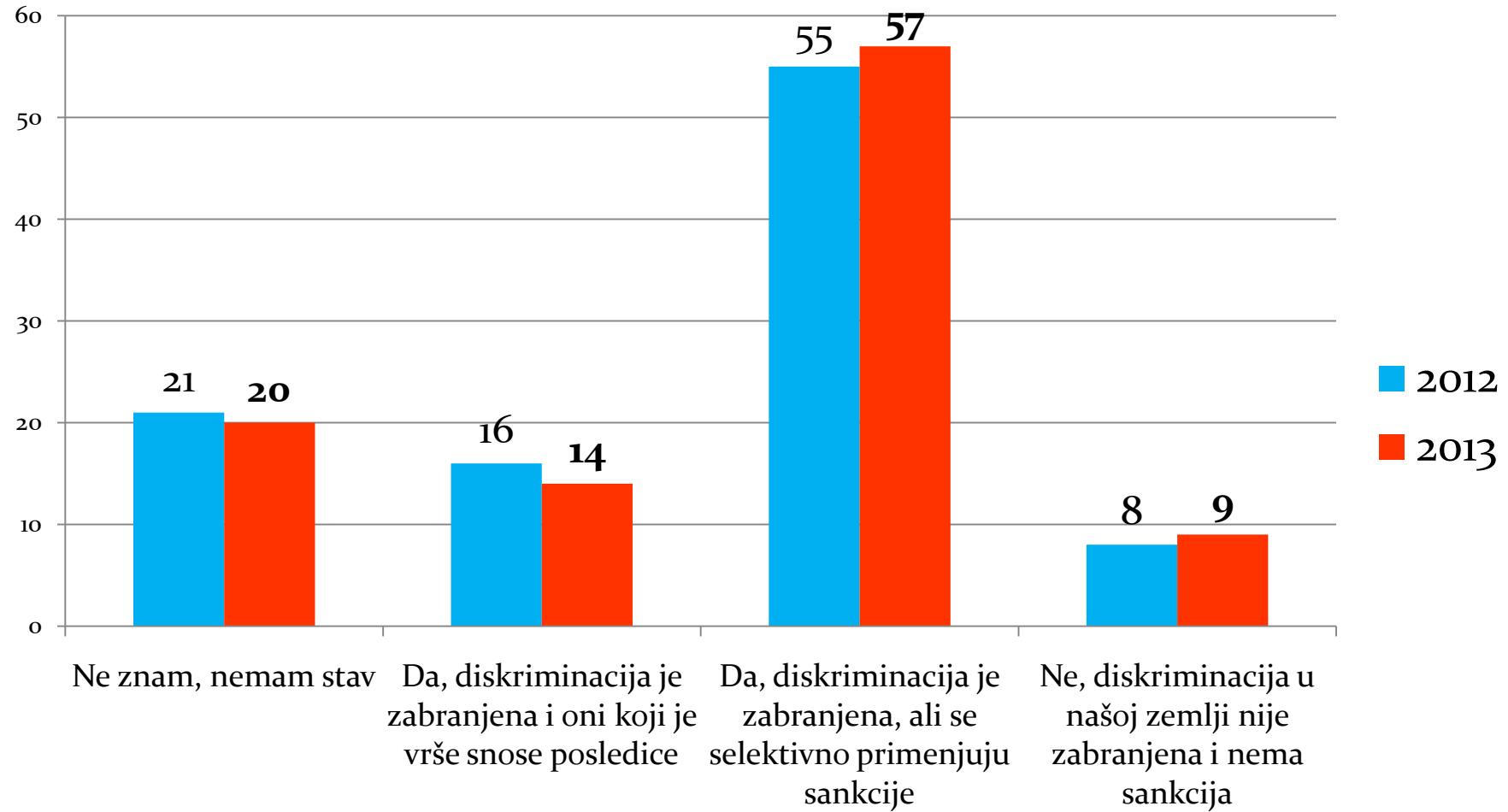
Prisutnost nasilja nad ženama u Srbiji

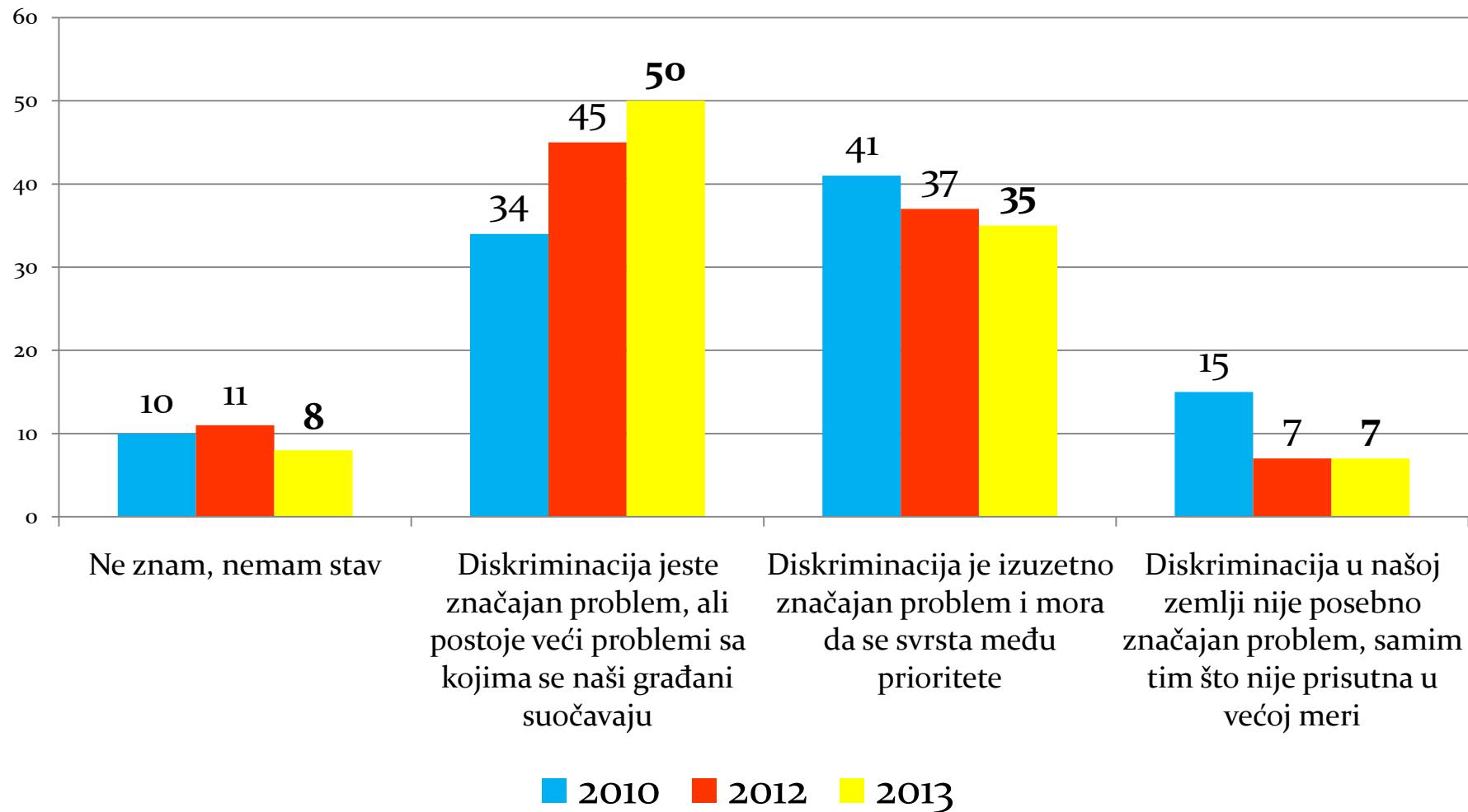
Najviše diskriminisane grupe

	2012	2013
Samo odgovori iznad 3%		
Romi	37,8	41,5
Siromašne osobe	27,8	27
Osobe sa invaliditetom	22,3	28,4
Žene	17,3	41,9
Starije osobe	17,6	24,5
Pripadnici seksualnih manjina	14,2	16,4
Srbi	4,9	4,1
Radnici	4,8	5,2
Nacionalne manjine	4	7,6
Izbeglice, raseljena lica	5,1	4,5
Deca	3,9	18,6
Nezaposleni	3,4	5,9
Mladi	2,9	3,3
Bolesne osobe	3,9	6
Verske manjine	2	3,6
Muslimani/Bošnjaci	2	3,1
HIV/AIDS osobe	2,5	3,2

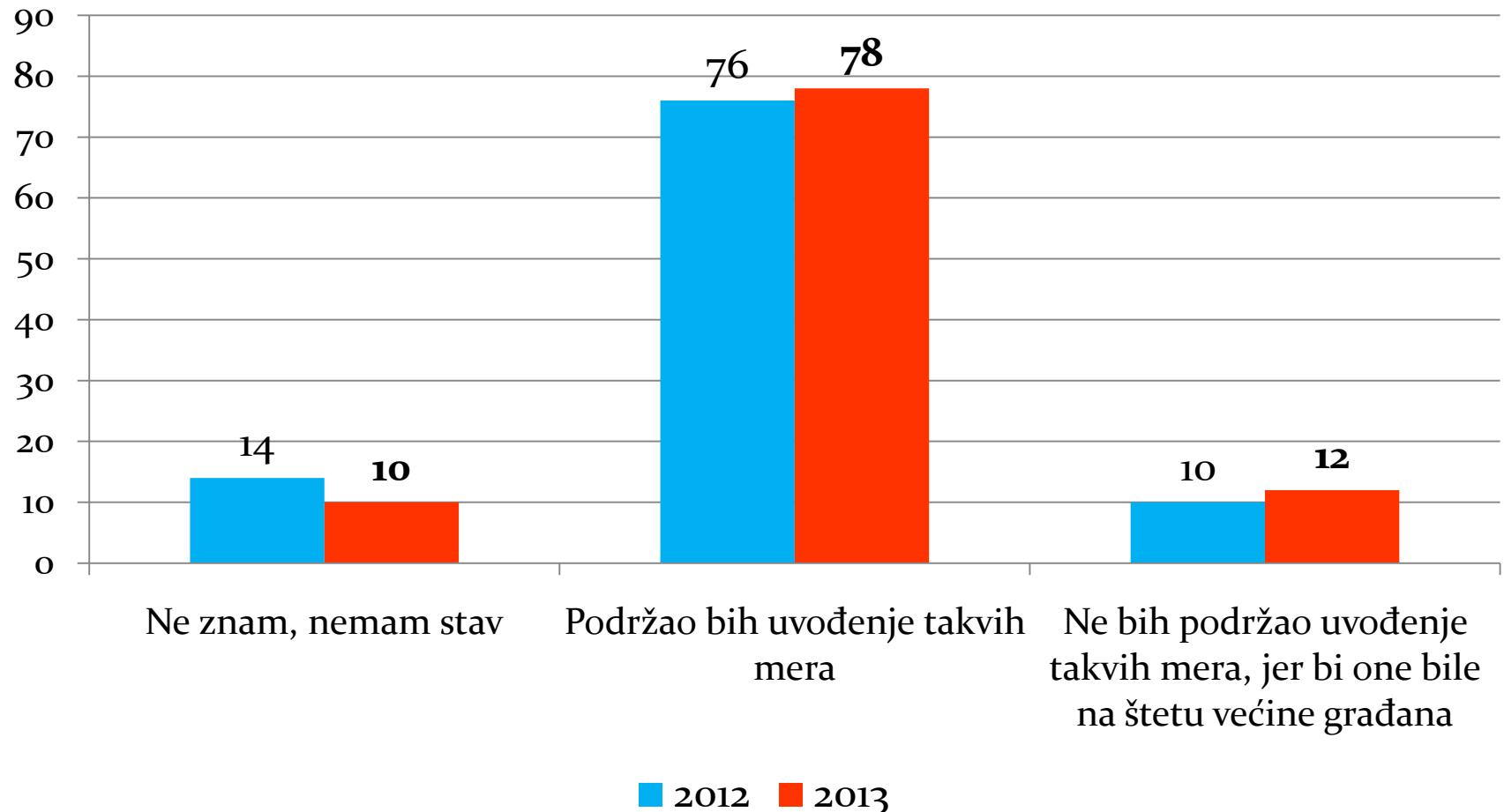
Da li je diskriminacija zabranjena zakonom?

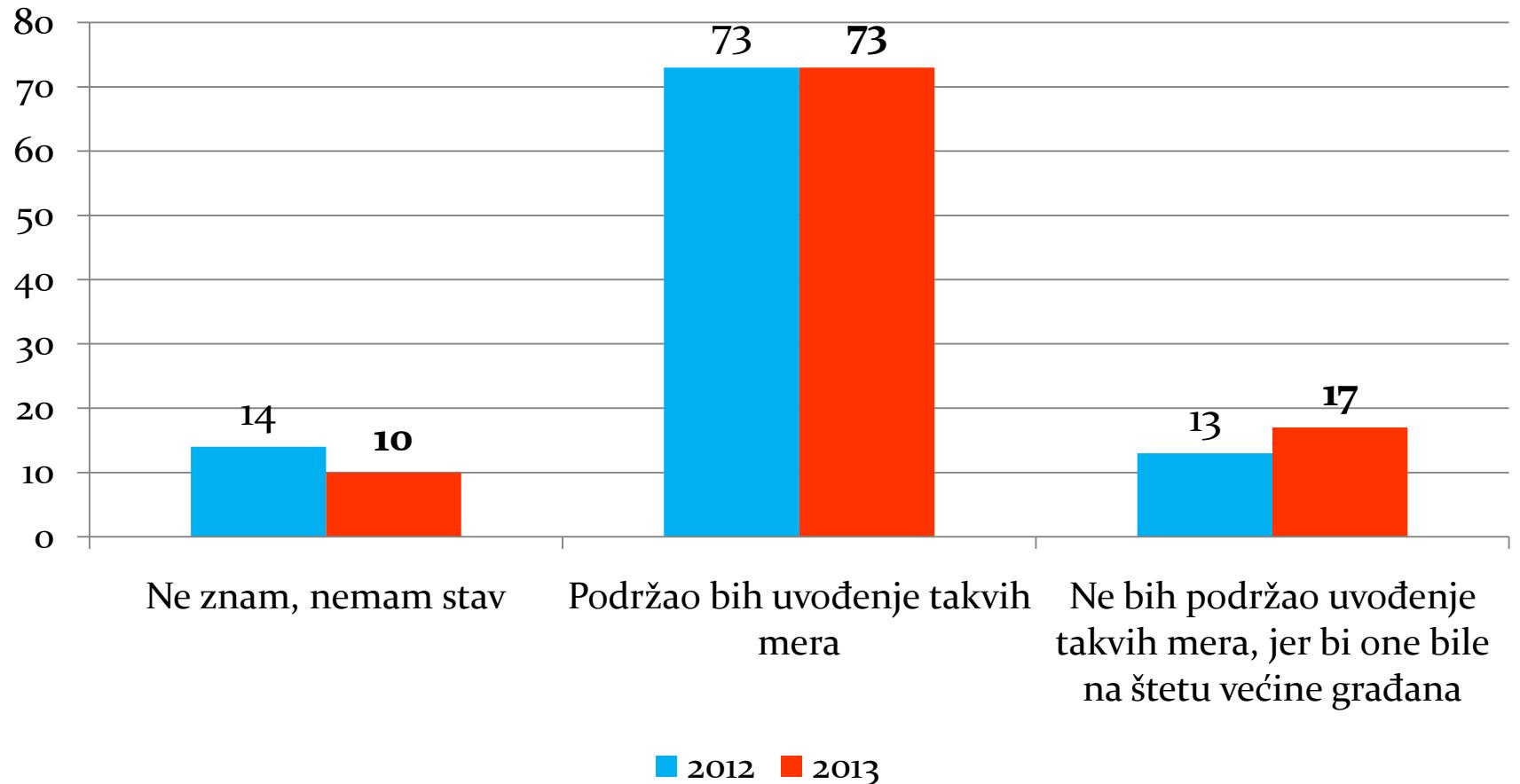
Da li rešavanje diskriminacije treba da bude prioritet države?

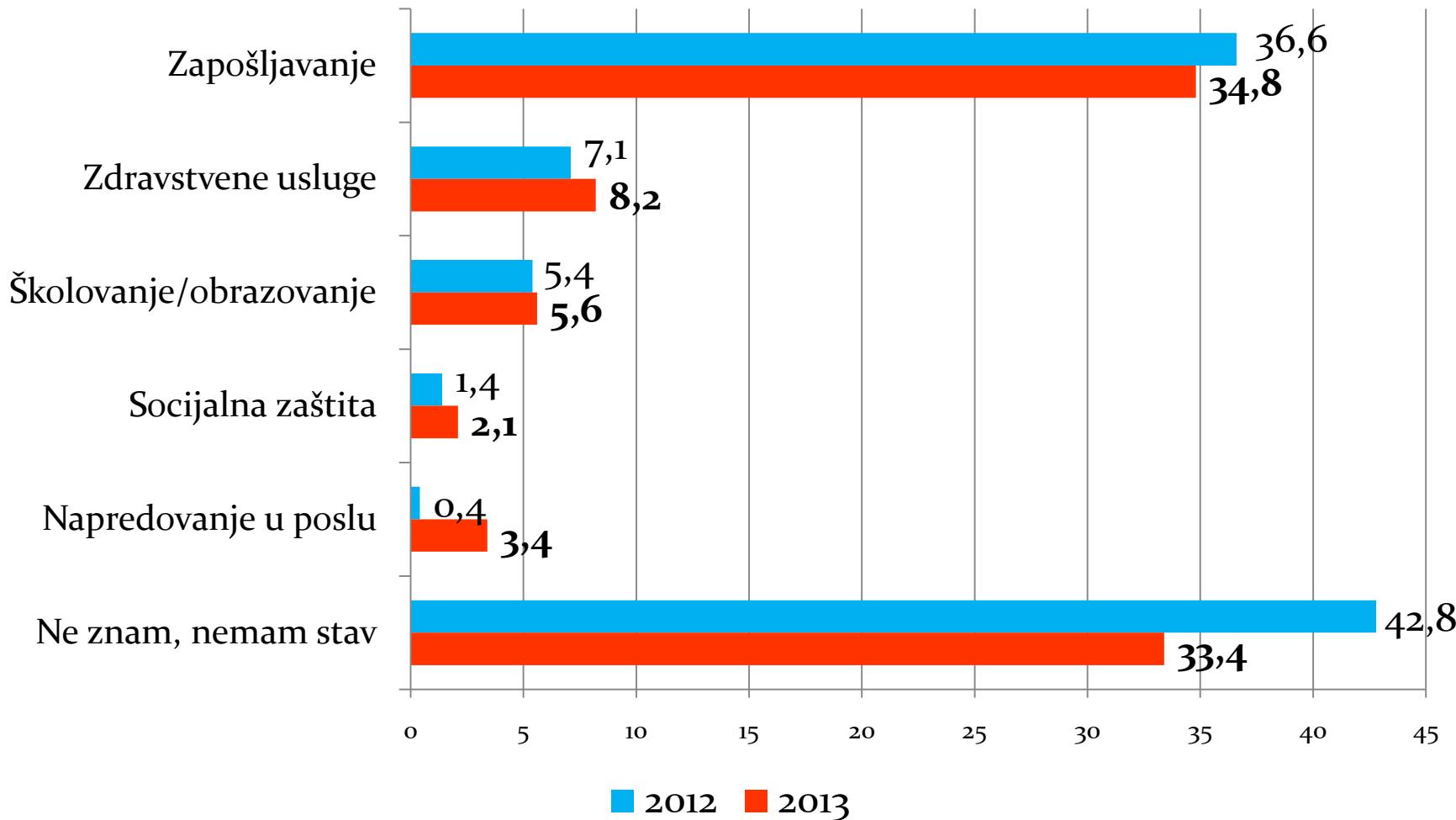
Afirmativna akcija prilikom zapošljavanja

Afirmativna akcija prilikom upisa na univerzitet

Zastupljenost diskriminacije po oblastima, iznad 2%

Izloženost diskriminaciji - lična iskustva, iznad 1%

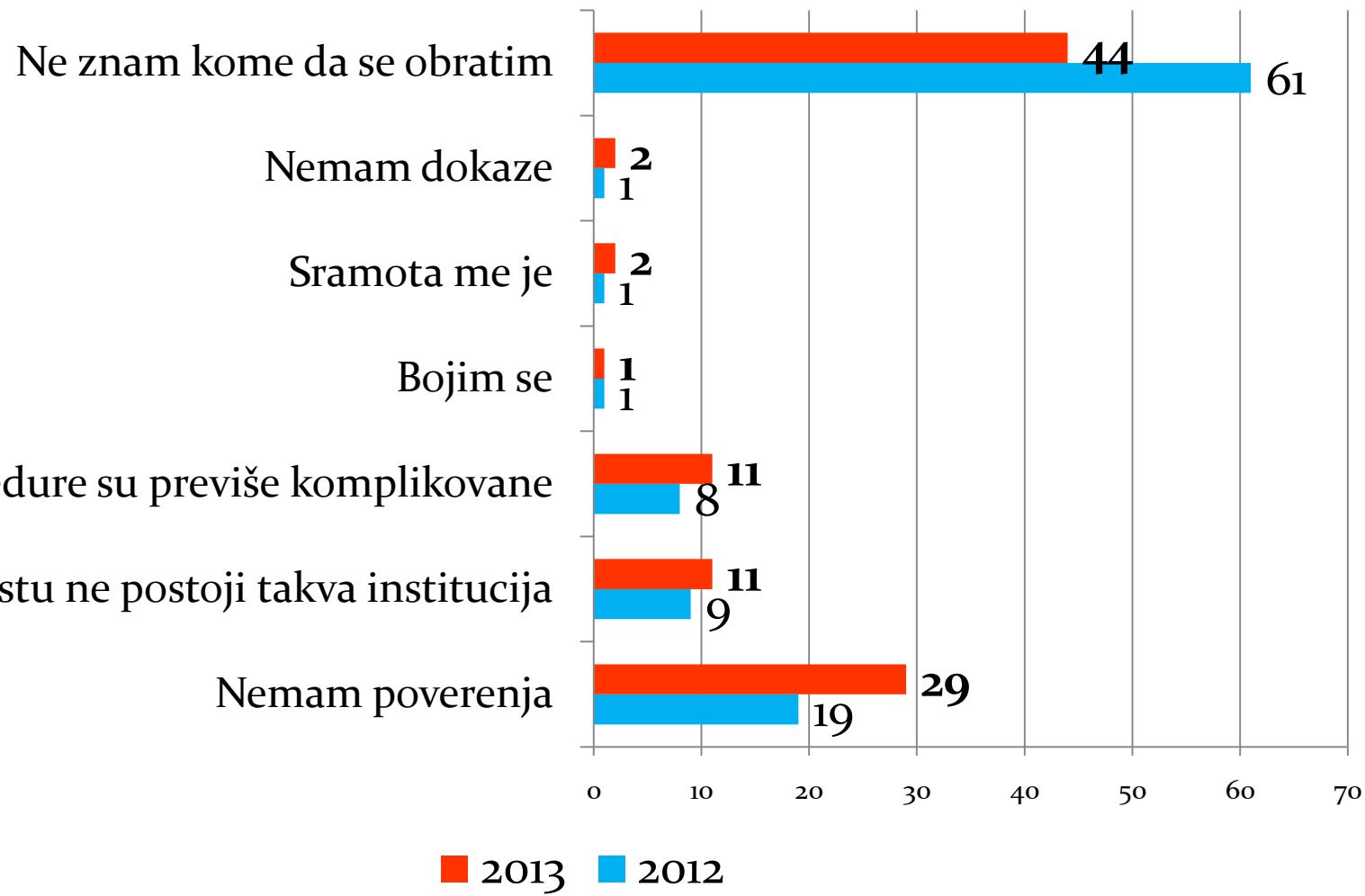
	2012	2013
Ne, nisam bio izložen	83,6	84,3
Prilikom zapošljavanja/traženja posla	3,5	2,8
Na radnom mestu	3,2	4
U svakodnevnom životu, društvu	2	2,9
Ostvarivanje prava (penzija, socijalno...)	0,4	1,1

Procenat diskriminisanih je identičan kao i 2012. godine i iznosi 16% koliko nam je reklo da su lično bili izloženi diskriminaciji.

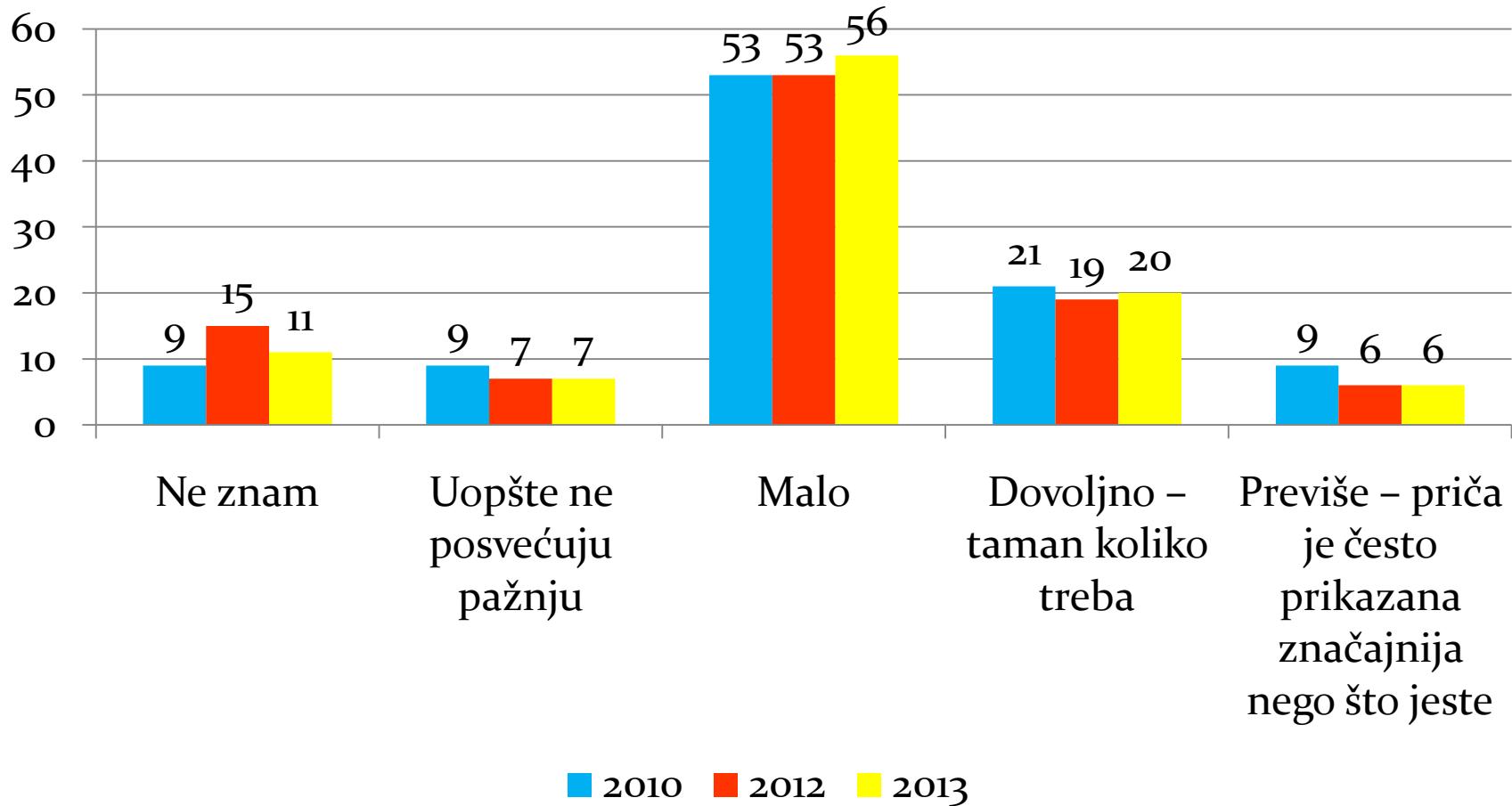
Kome se građani obraćaju kada su diskriminisani?

Iznad 1%	2012	2013
Neće se nikom obratiti	72,2	67,5
Policija	12,5	9,6
Zaštitnik građana	3,5	3,9
Pravosuđe	3,3	3,4
Opštine/gradovi	2,2	2,1
Poverenik za zaštitu ravnopravnosti	2,1	2,3
Republička Vlada	0,4	1
<i>Ne zna kome</i>	0,8	5,6
Ostalo	2,1	3,6

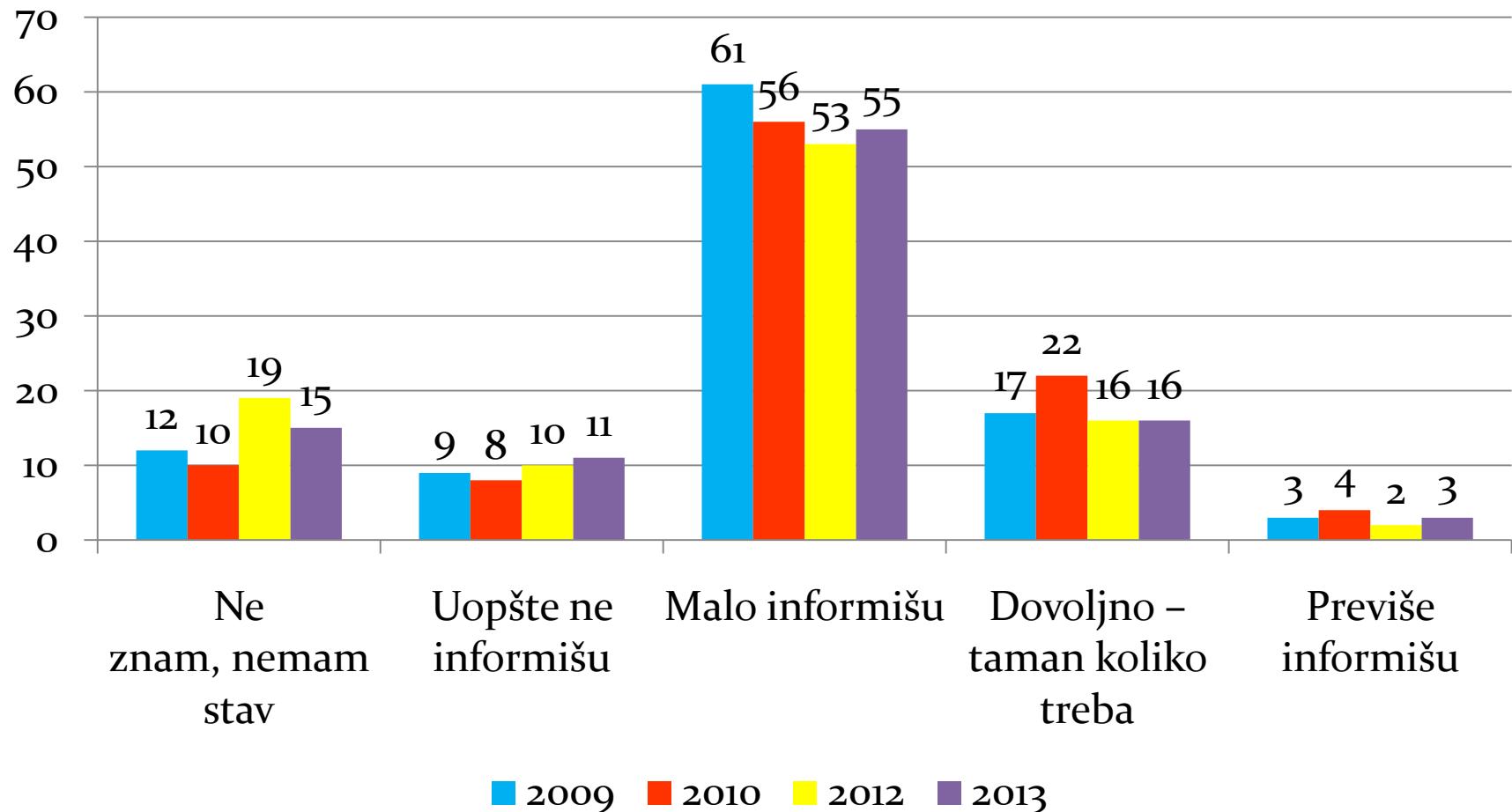
Zašto se građani ne obraćaju nikom kada su diskriminisani?

Mediji i diskriminacija

Institucije i informisanje građana o diskriminaciji

Profil grupa koje ne/diskriminišu

		NEDISKRIMINATORI	DISKRIMINATORI
Diskriminacija	ne diskriminišu	73	2
	neutralni	26	56
	diskriminišu	1	42
Tradicionalizam	modernisti	82	2
	neutralni	18	31
	tradicionalisti		67
Konformizam	nekonformisti	81	1
	neutralni	19	50
	konformisti		49
Autoritarnost	neautoritarni	79	5
	neutralni	20	33
	autoritani	1	62
Nacionalizam	internacionalisti	69	
	neutralni	30	19
	nacionalisti	1	81
Odnos prema EU	pristalica EU	39	
	neutralan prema EU	50	26
	protivnik EU	11	74
Odnos prema demokratiji	demokrata	47	45
	neutralan	51	50
	nedemokrata	2	5
Obim klastera		24%	15%

HVALA NA PAŽNJI